

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 5. De Convenientia, ac Differentia inter Patronos, & Advocatos
Ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

tos tutelares locorum *sacrorum*, non tantum jure communi, sed etiam specialibus Imperatorum & Pontificum Decretis, prohibita fuit Advocatis mercedis temporalis pactio (ut ostendit Magerus *cit. c. 14. à n. 185.* extra conventa de consensu Ordinarii in fundatione) quamvis postea usu, & consuetudine contrarium inductum sit, præsertim pactis iniitis inter Clientes, & Protectorem, quo casu honorarium annuum licitum est, ex quibus etiam pendet resolutio illius quæstionis, an defensio facienda sit sumptibus Protectoris, an Clientum, de qua Magerus *cit. c. 14. à n. 226.*

§. 5.

De Convenientia, ac Differentia inter Patronos, & Advocatos Ecclesiarum.

3137 **N**on est dubium Patronos, & Advocatos Ecclesiarum in multis convenire; in multis ab invicem differre. Primum enim Jus Patronatus, prout distinctum à jure Advocatiæ, esse præcipue ad actum præsentandi Clericum idoneum pro beneficio vacante, constat ex dict. & præter hoc Patrono competere, i. honoratiorem locum in Ecclesia, & processionibus ex n. 3056. Deinde; quod factus inops ab Ecclesia debeat ali ex n. *cit. n. 3056.* & seq. jus autem Advocatiæ tutelaris, ex vi Advocatiæ, esse solum ad actum defendendi Clientes, & eorum bona contra violentas oppressiones ex n. 3136. & seq. quamvis Advocato etiam Ecclesiastico, ex vi talis Advocatiæ, competat jus inspectionis supra bona Ecclesiastica, sed citra administrationem, vel jurisdictionem, ut constat ex n. 3133. Ambo tamen in hoc conveniunt, *relatè ad Ecclesias*, quarum Patroni, vel Protectores sunt, quod tantum, & non plus vi Patronatus, vel Advocatiæ habeant, quantum illis ab Ecclesia concessum est; neutrum enim constitui potest, nisi dependatur à consensu Ecclesiæ, ex n. 3060. Unde, quod *Advocati* seu *Protectores* à Laicis electi, vi conventionis cum consensu Clientum, vel incolatis, aut alio jure per accidens acquisito, fortassis habent, nullatenus legitime transferri potest ad Patronatum; vel Advocatiam, re-

latè ad Ecclesiam, ex natura Juris Patronatus, prout videtur discurrere Beckmannus relatus supra n. 3122. ut constabit ex seqq.

Hinc contra dictum Beckmannum n. 3122. relatum, dicendum, *Advocatiam* in genere malè ab illo definiri per jurisdictionem civilem in Ecclesiæ bona; hæc enim Advocato, etiam Ecclesiastico, vi juris Advocatiæ, ac per se, nulla competit ex n. 3127. & 3133. sed aliquando tantum per accidens, & ex alio c. ut dixi n. 3119. cum seqq. negandum pariter, quod Clientes Advocato teneantur *vi Advocatiæ*, certa servitia, seu onera, seu census, & robotas. Nam vi Advocatiæ nihil illi competit, nisi defensio Clientum ex n. 3133. & seq. esto per accidens, vi pacti, conventionis, vel reservationis in fundatione, aliquid illi concedatur, ut dixi n. 3078. malè quoque dicit, quod Advocatus *vi Advocatiæ* habeat mixtum imperium, & jurisdictionem in subditos Ecclesiæ, i. quia hoc non habetur ex *vi Advocatiæ*, ut sic, sed ad summum ex vi Advocatiæ *jurisdictionalis*, de qua dictum est supr. Constat præterea ex n. 1162. & seq.

Dicendum præterea contra eundem, 3138 *Advocatis* Ecclesiarum, *vi Advocatiæ* non competere Jus obsequandi bona Parochorum, aut Beneficiorum defunctorum. Nam ex vi Advocatiæ nullam habent ejusmodi bonorum, vel administrationem ex n. 3133. vel jurisdictionem ex n. 3119. secus est, si aliter conventum sit cum potestate Ecclesiastica. Sed hoc habet se per accidens solum *respectu Advocatiæ*. Unde vi Advocatiæ illis nec competit jus conficiendi inventarium bonorum à defunctis Beneficiatis, vel Parochis relictorum; hæc enim pertinent ad administrationem, vel jurisdictionem; Sed Advocatus Ecclesiæ vi talis Advocatiæ neutrum habet, nec Jus distribuendi bona defunctorum Beneficiorum, nisi vel à defuncto, vel Superiore Ecclesiastico ad hoc sit constitutus. Constat ex n. 3094. Confirmari hoc potest ex literis fundationis Episcopatus, & Ecclesiæ Cathedralis Labacensis, §. *Volumus quoque*, in quibus Fridericus Imperator Austriacus omnem potestatem temporalem sibi tantum, suis hæredibus, & ex certa scientia deputan-

deputandis, in bona Episcopi, Canonico-
rum, Vicariorum & homines, vel
colonos eorum, specialiter reservavit ex-
clusis Capitaneis, Vice-Dominis, & aliis
quibuscunque prout ipse legi in Diplo-
mate foundationis, & privilegiorum con-
firmatione à Ferdinando Secundo, mihi
originaliter communicatò à Celsissimo &
Reverendissimo Principe & Episcopo La-
bacensi CHRISTOPHORO SIGIS-
MUNDO, ex Comitibus ab Herberstein.

3139 Dicendum 3. Advocatis Ecclesiæ vi
Advocatie, nullum esse Jus, ut ipsi, à
tempore Parochi mortui, usque ad inve-
stituram novi, facta recta domus Paro-
chialis conservent, vel reparent, præfer-
tim ex bonis defuncti. 1. quia vi Advoca-
tie nullam habent administrationem ex
n. 3119. Secundò constat ex n. 3092.
cum enim Jus Patronatus vel Advocatie
ex ædificatione, constructione, vel do-
tatione Ecclesiæ competat Laicis non ex
debito, sed gratia & beneficio Ecclesiæ
constat ex n. 3061. & 3078. iniquum est,
jus illud velle extendere contra Ecclesi-
am, & ejus bona, ultra id, quod ab Ec-
clesiæ concessum est. Et ideo negandum
est, quod dicit Beckmannus cit. Advoca-
tis Ecclesiarum vi Advocatie compete-
re Jus exigendi rationes ab Administra-
toribus bonorum Ecclesiæ ex n. jam cit.
Quæ vero adducit ex Laymanno citato,
falsa sunt, nam Layman in toto illo c. 13.
nec verbum de his dicit; imò ibid. n. 11.
ex Panormitano, & Andr. Gail expressè
docet contrarium, nimirum curam re-
rum temporalium Patrono Laico non ita
competere, ut aliquam *jurisdictionem*,
vel *administrationem* vendicare, aut *ra-
tiones exigere possit*. Ejus verba retuli-
mus superius. Et licet Pirhing de Jure
Patron. n. 78. doceat, Advocatum Ec-
clesiasticum, posse rationes exigere de
temporalibus Ecclesiæ, non autem Lai-
cum: de utroque tamen negandum est,
quantum est *vi juris Advocatie*, ut dixi-
mus n. 3133. & 3119. quamvis aliter
fieri possit per Privilegium, vel consue-
tudinem approbatam à Papa, ut not. Pir-
hing loco citato, aut etiam viã concor-
diæ, ut constat ex cit. num.

3140 Dicendum 4. Clientes, vi clientelæ
non obligari ad præstandum de jure mu-
tuum auxilium Advocatis, seu Protecto-

Tom. III.

ribus suis Tutelavibus ex n. 3131. nec vi
clientelæ obligari suis Advocatis, seu
Protectoribus præstare collectas, seu con-
tributiones: sic Andr. Gail. l. 2. observ. 54.
constat ex dict. n. 3127. nec vi Advoca-
tie suæ habere jus à suis Clientibus priva-
tis, mutando domicilium, Clientelæ
renuntiantibus, exigendi jus, seu censum
emigrationis. Constat ex n. 3128. nec
jus, ut sibi à suis Clientibus gratis præste-
turalbergaria, hospitatura, vel fodrum,
constat ex n. 3130. nec Vice-Dominos,
vel Advocatos Tutelares Ecclesiarum, vi
Advocatie, ullum habere jus, ab Eccle-
siis aliquid temporale exigendi, constat
ex n. 3136. & seqq. nisi modicum, si
hoc cum consensu Superioris Ecclesiastici
in ipsa fundacione reservarunt. Constat
ex n. 3099. ubi diximus hoc illis non pro-
hiberi.

Dicendum 5. si Patroni tutelares Ecclē- 3141
fiarum in perceptione fructuum, proventu-
um vel obventionum, quorumcunque be-
neficiorum, ex quacunque causa, vel occa-
sione se ingerant, etiam præsens consue-
tudine, eos Jure Patronatus ipso jure, seu
facto privatos esse constat ex n. 3097. &
seq. Similiter, Patronatos & Advoca-
tos Ecclesiarum, bona illarum in propri-
os usus convertentes, vel illa usurpare
præsumentes, Jure Patronatus & Advoca-
tie ipso jure privatos esse constat ex n.
3099. sive hoc faciant per se, sive per
suppositas personas; & incurrere excom-
municationem Papæ reservatam ex n.
3097. item Patronis & Advocatis Ecclē-
fiarum, nullum esse jus vi Patronatus,
vel Advocatie, se ingerendi, aut immi-
scendi in his, quæ spectant ad Sacramen-
torum administrationem. Nec in his,
quæ spectant ad visitationem ornamen-
torum Ecclesiæ ex n. cit. nec in his, quæ
spectant ad visitationem bonorum stabi-
lium, seu fabricarum, vel proventuum,
nisi quantum illis competit ex institutio-
ne, vel fundacione, ex n. 3133. Et
hoc non obstante jure inspectionis de quo
dictum est n. 3094.

Dicendum 6. Advocatis Ecclesiæ 3142
rum hodierni temporis non prodesse
exempla Advocatorum, qui olim exer-
cuerunt administrationem & jurisdic-
tionem in bona & Clientes Ecclesiarum à n.
3109. & 3127. non esse de substantia Ju-

ris Advocatiæ, quod Clientes eis debeant præstare annuum honorarium ex n. 3118. Patronis & Advocatis Laicis Ecclesiarum sub excommunicatione sententiæ ferendæ prohibitum esse, tractare negotia Ecclesiastica non modò spiritualia, sed etiam alia ex n. 3097. Prælatos Ecclesiasticos non debere iudicio Laicorum disponere de negotiis Ecclesiasticis, præsertim spiritualibus ex n. 3102. & seq. vel propter prohibitionem Laicorum omittere, exercere iustitiam Ecclesiasticam constat ex n. 3094. & quoniam Advocatis Ecclesiarum, vi Advocatiæ, nullum est Jus in bona Ecclesiarum, vel personas, iniquè fieret, si propter usum iustitiæ Ecclesiasticæ, hujus Administratoribus ab illis temporalia clauderentur, prohibendo illis perceptionem fructuum, ut apertè constat ex n. 3097. Et ratio est, quia talis prohibitio manifestè violat immunitatem Ecclesiasticam, nimirum usum Juris spiritualis, in quo Jure formaliter consistit beneficium Ecclesiasticum. Nec obstat longævus, quem allegant, usus. Nam hic locus non habet, præsertim si talis sit de quo loquitur Farinacius à nobis relatus n. 3127. nam ut consuetudo det, aut patriat Jus, requiritur tacitus consensus populi, vel eorum, qui ea teneri debent; & præscriptio, sine possessione pacifica non procedit. Certum autem est, quod Laici in suis consuetudinibus & præscriptis contra Clericos & bona Ecclesiarum, frequentissimè & communiter habeant Clericos reclamantes. ergo V. n. 3127.

3143 Hæc intelligenda sunt de Jure Advocatiæ specialiter acceptæ; plura enim quandoque Advocati, etiam Ecclesiarum habent, non vi Advocatiæ, sed ex accidenti, v. g. *ratione incolatus* conjuncti cum Advocatiæ; *ratione conventionis* per Superiorem approbatæ inter Advocatum & Clientes; *ratione immemorialis usus, legitime capti*, &c. Quia verò hæc à multis non attenduntur (quamvis non bene) plures scribentes, & practi- cantes, quilibet jam, quod aliqui Advocati habent *ex accidentali titulo*, applicant Advocatis *indefinitè*, quo modo videtur processisse Beckmannus in his, quæ; ut retulimus à n. tribuit Juribus Advocatorum indiscriminatim, Advocatiæ Jura, quæ ex Jure Ad-

vocatiæ, sed titulis accessoriis quidam practi- cant, transferens ad Advocatos in- definitè, etiam Ecclesiarum; hoc est, ar- guendo à diversis ad diversa.

Unde ulterius notandum, ex hoc, quod cum consensu Ordinariorum quædam permittantur supremis Principibus, tanquam supremis Advocatis, vel alio ti- tulo singularis præcellentiæ; malè idem usurpari ab Advocatis inferioribus: ea qualitate destitutis; tum quia id, quod procedit de Supremo Principe fundatur in qualitate summæ dignitatis; tum quia, ut liquet ex recessu inter Augustissimum Cæsarem, & Archi-Episcopum Salisbur- gensem de Anno 1671. 12. Nov. in posses- sione immemorabili Augustissimæ Do- mus Austriacæ.

Et ideo, licet in dicto recessu in respon- sione Cæsarea, ad gravamen 10. Com- missariis Salisburgensibus propositum, re- solutum sit, quod, ubi cum Commissa- riis Cæsareis etiam Salisburgenses Eccle- siastici in rebus temporalibus Ecclesiarum cumulativè procedunt, isti Cæsareis præ- cedentiam concedere debeant, propter qualitatem personæ; præsertim, cum Cæsarei, & Principes terra præcedenti- am etiam eo tempore, ubi Archiduces Provincias interioris Austriæ possederunt, obtinuerint; & licet hanc ipsam præ- cedentiam etiam prætenderint Advocati, dictis qualitatibus destituti; Cæsarem tamen in resolutione sub dato 29. April. 1674. in puncto hujus præcedentiæ statuit, quod ad præcedentiam, standum esse penes resolutionem principalem de anno 1671. sub 12. Novembr. *in quantum contingit Commissarios Cæsareos*; quod autem atti- net *privatos Advocatos, & Patronos*, eò restringi, ut isti Commissariis Archiepi- scopi cedere teneantur cum hac tamen li- mitatione, ut si tales, nunc privata Ad- vocatiæ, vel Patronatus, redirent ad Cæsarem, vel ejus Successores, Princi- pis terræ Commissarii præcederent Archi- episcopales Commissarios in omnibus.

Ubi autem Salisburgum ad hanc re- solutionem de 29. Apr. 1674. per Do- ctorem Carolum Ludovicum Klies Aula- notificasset, quod alii inferiores Ecclesia- rum Advocati, resolutioni Cæsareæ, de qua superius diximus, se accommodare nolint, & superius dictos actus (obsigna- tionis

tionis inventura, Abhandlung der geistlichen Verlassenschaften / präsentiam Ecclesiasticorum in susceptione rationum. 3. Clavium ad cassam &c.) privativè quoad potestatem Ecclesiasticam exercere velint sub pretextu, quod Cæsarea resolutio Superiores eos non liget (eò quod ipsi propter suum interesse in hoc puncto nunquam auditi sint, nec illa resolutio ad usque publicata fuerit) ac subinde rogassent, ut ob causas, quas nomine sui Principalis attulissent, Cæsar ordinaret, suam Supremi Advocati resolutionem in iis etiam locis publicari faceret, & reliqui Advocati ad debitam ejus observantiam inducantur: Augustissimus Imperator ad Intimum Græcii Consilium, 12. Nov. 1678. mandatum dedit his verbis: *Als wollet ihr an die drinnige Regierung und Cammer die Verordnung alsobalden ergehen lassen / und vermittels derselben weiters gehöriger Orten darob seyn lassen / damit gemelter Vergleich in obigen und allen übrigen Punkten / so wohl von denen in der Salzburgischen Diöces. befindlichen privatis Advocatis Ecclesiarum, also sonsten durchgehend / vollzogen / und unverbrüchig gehalten: auch all deme / so darin veranlasset / und statuiert / unweigerlich nachgelebet / zu dem Ende / wann es noch nicht beschehen / bedeuter Haupt Vergleich aller Orten gehörig publiciert werde.* Vienna 12. Nov. 1678. quibus positus, rectè concluditur inferiores Patronos, & Advocatos Ecclesiarum, ubi cumulativè adsunt susceptioni rationum in Ecclesiis, quarum Patroni, vel Advocati sunt, nullo jure pratendere præcedentiam in sedendo, vel subscribendo, respectu Ordinariorum, aut Commissariorum Ecclesiasticorum.

3146 Illud etiam notandum, quod illi, qui ferè in omnibus pratensionibus contra Clericos, & bona temporalia Ecclesiarum, de illis disponendo potestate Laica, (eò quod sint res concernentes meram temporalitatem, vel jam sit usus talis immemorialis) tueantur se hujusmodi usui, & consuetudine, hujusmodi pretextu non sint tuti coram DEO. Ratio est, quia nulla consuetudo potest dare jus, nisi gaudeat consensu legali Principis, cu-

jus constitutioni contrariatur; at potestate laicà posse disponere de Clericis, & bonis Ecclesiarum etiam temporalibus, non gaudet consensu legali Principis Ecclesiastici; quoad illos actus, qui sub pœna excommunicationis inhihentur Laicis ab Ecclesia; quando enim eos usus Ecclesia haberet tanquam rationabiles, quos sub mortali peccato inhiber, adjectâ pœnâ gravissimâ? ubi autem usus & consuetudo rationabilis non est, consuetudo nihil potest, ut certum est utroque jure.

ARTICULUS VII.

An, & qualiter Jus Patronatus alienari possit?

3147 **E**T si de hac materia pluribus locis agatur in decretalibus, de quibus in seqq. duo tamen sacri Canones specialiter in hac quæstione observandi sunt; primus est, ubi agitur de emptione, & venditione Juris Patronatus; alter, ubi generalius agitur de juris illius alienatione, quæ non tantum fieri potest per venditionem, sed etiam donationem, vel successionem hæreditariam, &c. de his igitur singillatim in seqq.

S. I.

An, & qualiter Jus Patronatus emi, & vendi possit?

3148 **D**E hoc agitur in c. de jure 16. h. 2. ubi Pontifex mandat, ut si Rudolphus jus Patronatus comparavit (emptione, ut colligitur ex seqq.) cum inconveniens sit, vendi Jus Patronatus, quod est spirituali annexum, contractus ille irritus esse decernatur; cui accedit c. Præterea 23. eod. ubi Lucius III. sic loquitur: quoniam Advocati Ecclesiarum jus Advocationis, donationis, vel emptionis titulo, aliisque pro sua voluntate, contractionibus, in alios transferte præsumunt, fodrum, albergaras, regium, & similia, tanquam à propriis rusticis ab Ecclesiis extorquentes: *presenti decreto statuimus, eos, sive Advocatos, sive Patronos, vel Vice-Dominos, sive custodes, vel guardias habentes, seu quocunque alio nomine censantur, à gravaminibus Ecclesiarum cessare, nihilque in ipsis, præter antiquos, & moderatos redditus, à Locorum Episcopis institutos, exigere: aut, si aliud exegerint, excommunicationi sub-*

